

**DERNEK, VAKIF, BİRLİK, KURUM, KURULUŞ, SANDIK VE BENZERİ
TEŞEKKÜLLERE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI BÜTÇESİNDEN YARDIM
YAPILMASI HAKKINDA YÖNERGE**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden kamu yararı gözetilerek, dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere, yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge; 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1 inci maddesinde belirtilen görev alanlarında hizmet ve faaliyet yürüten dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden yardım yapılması, bu yardımın kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge; 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesi ile bu maddeye müsteniden hazırlanarak 17/07/2006 tarihli ve 26231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Başkanlık: Diyanet İşleri Başkanlığını,
- b) Başkan: Diyanet İşleri Başkanını,
- c) Müftülük: İl ve İlçe Müftülüklerini,
- ç) Müşavirlik/Ataşelik: Yurtdışı Din Hizmetleri Müşavirlik ve Ataşelikleri,
- d) Teşekkül: Yardım yapılacak dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri tüzel kişileri,
- e) Yardım: Başkanlık bütçesinden teşekküllere yapılacak nakdi yardımı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yardımlarla İlgili Usul ve Esaslar

Yardım yapılacak teşekküllerde aranacak şartlar

MADDE 5- (1) Başkanlıkça teşekküllere yardım yapılabilmesi için;

- a) Başkanlık bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması,
- b) Yardımlarda kamu yararı gözetilmesi, yardımların öncelikle toplumun ihtiyaç ve sorunlarına çözüm sağlaması ile toplumsal gelişmeye katkıda bulunulmasına yönelik olması,
- c) Teşekkülün, Başkanlığın görev alanına giren konularda faaliyet göstermesi,
- ç) Teşekkül ile ilgili müftülük, müşavirlik, ataşelik veya Başkanlık arasında yardımın usulüne uygun harcanacağına dair protokol yapılması,
- d) Teşekkülün, 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflardan olmaması,
- e) Teşekkülün, Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olması,
- f) Teşekkülün üyelerine veya ortaklarına kazanç paylaşımı veya kar dağıtımının bulunmaması,
- g) Teşekkülün fiilen faaliyetini sürdürüyor olması, gerekir.

Yardım konusu olabilecek faaliyetler

MADDE 6- (1) (Değişik: 20/02/2014- 47/1 md.) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca bütçeye konulan ödenekten yardım yapılabilecek hizmet ve faaliyetler şunlardır;

- a) (**Değişik: 02/04/2013- 66/1 md.**) Yurt içi ve yurt dışında cami ve müştemilatı ile müştemilat kapsamında bulunan sosyal ve kültürel tesislerin yapımı ve onarımı,
- b) Kur'an kursu binası yapımı ve onarımı,
- c) Yurt içi ve yurt dışındaki yayın bilimsel proje ve araştırma faaliyetleri,
- ç) Eğitim öğretim faaliyetleri,
- d) (**Değişik: 05/06/2024- 5129935- 1 md.**) Yurt dışı cami, sosyal ve kültürel içerikli din hizmetlerine ilişkin faaliyetler,
- e) Konferans, sempozyum vb. faaliyetler,
- f) Dini nitelikli diğer hizmet ve faaliyetler.

(2) (**Ek: 20/02/2014- 47/1 md.**) 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun ek 4 üncü maddesi çerçevesinde elde edilen ve bütçeye kaydedilen gelirlere yardım yapılabilecek hizmet ve faaliyetler şunlardır:

- a) Cami, mescit ve Kur'an kurslarının veya bütünleyici parçasının yapım ve onarımlarına,
- b) Cami, mescit ve Kur'an kurslarının ısıtma, aydınlatma ve benzeri işletme giderlerine,
- c) (**Değişik: 05/06/2024- 5129935- 1 md.**) Birinci fıkranın (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan hizmet ve faaliyetler ile cami, mescit ve Kur'an kurslarının müştemilatında bulunan sosyal ve kültürel tesislerin yapım, onarım ve işletme giderlerine.

Yardım taleplerine ilişkin başvurular

MADDE 7- (1) (Değişik: 21/02/2019- 1/1 md.) (Değişik: 05/06/2024- 5129935- 2 md.) Yardım talebinde bulunan teşekkül tarafından doldurulan EK-1 yardım talep formu merkezde Başkanlığa, taşrada il ve ilçe müftülüklerine iki nüsha, yurtdışında ise müşavirlik veya ataşeliklere üç nüsha teslim edilir. Yurt dışı cami, sosyal ve kültürel içerikli din hizmetlerine ilişkin faaliyetlerde ise EK-1/A form kullanılır.

(2) Yardım Talep Formları ve bu Yönergenin 8 inci maddesinde belirtilen belgeler müftülükler, müşavirlik, ataşelik ve Başkanlıkça incelenir.

(3) Yardım yapılacak teşekkül ile müftülük, müşavirlik ve ataşelikler veya Başkanlık arasında EK 2'deki protokol imzalanır.

(4) (**Değişik: 21/02/2019- 1/2 md.**) Yardım talep formu, protokol ve bu yönergenin 8 inci maddesinde belirtilen diğer belgeler, yardım talebinde bulunan teşekkül tarafından bulunduğu yerdeki il veya ilçe müftülüklerine teslim edilir. Müftülüklerce söz konusu belgelerin kontrolü yapıldıktan sonra yardım talep başvurusu, Başkanlıkça oluşturulan internet tabanlı yardım talep sistemine kaydedilir, müşavirlik ve ataşeliklerce de Başkanlığa gönderilir.

(5) (**Ek: 02/04/2013- 66/2 md.**) (**Değişik: 05/06/2024- 5129935- 2 md.**) Yönergenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c), (ç), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen faaliyetler için başvurular ilgili kuruluşça doğrudan Başkanlığa yapılır.

Yardım talebi için istenen belgeler

MADDE 8- (1) Yardım yapılabilmesi için aşağıda belirtilen belgeler istenir;

- a) Yardım talep formu,
- b) Müftülük, müşavirlik, ataşelik veya Başkanlık ile teşekkül arasında imzalanan protokol,
- c) İnşaat veya onarıma ait teknik elemanlarca hazırlanmış keşif raporu,
- ç) (**Değişik: 20/02/2014- 47/2 md.**) (**Değişik: 05/06/2024- 5129935- 3 md.**) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentleri ile ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde gösterilen faaliyetleriyle ilgili teşekkül temsilcisi tarafından hazırlanan imzalı ve tasdikli maliyet cetveli,
- d) Onarımın veya başlanmışsa inşaatın son durumunu gösterir fotoğraf,
- e) İnşaat veya onarım yapılacak yere ait tapu, tahsis belgesi, tapusu olmayan köy cami ve Kur' an kursları için ise köy ihtiyar meclisi kararı,
- f) Demek tüzüğü, vakıf senedi veya teşekkülün hukuki statüsünü gösteren belgenin fotokopisi,
- g) Derneğin veya vakfın fiilen faaliyet gösterdiğine dair ilgili kurumlardan alınacak belge,
- ğ) (**Mülga: 21/02/2019- 2 md.**)
- h) (**Mülga: 21/02/2019- 2 md.**)

Derneği veya vakfı olmayan faaliyetlere yardım yapılması

MADDE 9- (1) (**Değişik: 21/02/2019- 3 md.**) Derneği veya vakfı bulunmayan cami ve Başkanlık hizmetlerinde kullanılan diğer binaların inşaat ve onarımlarına ait yardım talepleri, Türkiye Diyanet Vakfı il ve ilçe şubelerince bu Yönergenin 8 inci maddesinde belirtilen belgeler ile müftülüğe iletilir.

Yardım taleplerinin değerlendirilmesi

MADDE 10- (1) (**Değişik: 21/02/2019- 4/1 md.**) Yardım talepleri aşağıdaki esaslar dahilinde değerlendirilir.

a) **(Değişik: 21/02/2019- 4/2 md.)** Yardım talepleri Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce sistem üzerinden incelenir.

b) **(Değişik: 21/02/2019- 4/3 md.)** Başkanlıkça gerekli görülürse yardım talebine konu olan yerle ilgili müftülük, müşavirlik ve ataşeliklerden ek bilgi istenir.

c) Yardım talepleri ile ilgili keşif bedelleri de dikkate alınarak teşekkülce gerçekleştirilecek hizmetin durumu değerlendirilir.

ç) Yardım talebinde bulunan teşekküllere önceki yıllarda yapılmış olan yardımlar varsa, bunların yerinde ve amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı araştırılır.

d) Bu inceleme ve araştırma sonucunda yardım yapılması uygun görülen teşekküller tespit edilir.

e) **(Değişik: 21/02/2019- 4/4 md.)** Tespit edilen teşekküller ile yapılacak yardımın miktarı ve dağıtımını ile ilgili işlemler Strateji Geliştirme Başkanlığının koordinesinde Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce Başkanın onayına sunulur. Onay ile işlemler kesinleşir ve uygulanır.

f) **(Değişik: 21/02/2019- 4/5 md.)** Onay ile belirlenen yardımlar teşekkülün faaliyet gösterdiği il ve ilçe müftülüklerinin bağlı bulunduğu malmüdürlüğüne/muhasebe müdürlüğüne gönderilir. Müftülükler gönderilen ödeneği, ilgili teşekkülün hesabına aktarır. Yurt dışındaki teşekküllere ve Yönergenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (e) bendlerinde belirtilen faaliyetlere yapılacak yardımlar ise Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünce ilgili teşekkülün hesabına aktarılır.

g) Yardım, Başkanlık Bütçesine konulan ödeneğin serbest bırakılmasını müteakiben bu Yönergedeki esaslara uygun olarak cari yıl içinde yapılır.

Yardımların kullanılması, izlenmesi ve denetlenmesi

MADDE 11- (1) **(Değişik: 02/04/2013- 66/4 md.)** Yardımların kullanılması, izlenmesi ve denetlenmesi aşağıdaki esaslar dahilinde yapılır.

a) **(Değişik: 20/02/2014- 47/3 md.)** Teşekküller, yardımı kamu yararını gözeterek ve veriliş amacına uygun olarak, Başkanlık, müftülük, müşavirlik ve ataşeliklerin koordinesinde kullanılır.

b) **(Değişik: 05/06/2024- 5129935- 4 md.)** Yardım alan teşekküller, yardımın amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığına ilişkin bilgi, belge ve kayıtların birer örneği ile Ek 3 forma göre hazırlanan faaliyet raporlarını, faaliyetin bitimini müteakip bir ay içinde; devam eden faaliyetlerde ise takip eden yılın ilk ayı içerisinde; yurtiçinde müftülüklere, yurtdışında müşavirlik ve ataşeliklere, Yönergenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c), (ç), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen faaliyetlerde ise doğrudan Başkanlığa teslim ederler veya gönderirler.

c) Müftülükler teşekküllerden aldıkları harcama belgelerini denetim sırasında görevli memurlara vermek üzere muhafaza ederler. Müşavirlik ve ataşelikler ise bu belgeleri Başkanlığa gönderirler.

ç) Başkanlık, müftülük, müşavirlik ve ataşelikler yapılan yardımla sınırlı olmak üzere gerekli gördüğü her türlü inceleme, kontrol ve denetimi yapmaya yetkilidir. Denetim sırasında görevli memur tarafından istenecek bilgi, belge ve kayıtların gösterilmesi, verilmesi, sorulan soruların yazılı ve/veya sözlü olarak cevaplandırılması zorunludur.

d) Denetim sonucunda, verilen yardımın amacına uygun harcanmadığının tespiti halinde düzenlenen rapor, teşekkülün başkan ve üyeleri hakkında gerekli işlem yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

Yardımların kamuoyuna açıklanması

MADDE 12- (1) Başkanlık, yardım yapılan teşekküllerin isim listesini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacını, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar Web Sitesi'nde yayınlarak kamuoyuna açıklar.

Yardımların geri alınması

MADDE 13- (Değişik: 02/04/2013- 66/5 md.) (1) Yardım konusu faaliyetin gerçekleştirilemeyeceğinin veya yardımın amacına uygun olarak harcanmadığının tespiti halinde, tespit yapılmasını müteakip durum bir yazı ile teşekküle bildirilir. Yazının tebliğinden itibaren teşekkül, on beş gün içinde yardım tutarını ilgili saymanlığa yatırarak makbuzunu Başkanlığa göndermek zorundadır.

(2) Yardımın süresi içinde iade edilmemesi durumunda, yardım tutarı kanuni faiziyle birlikte genel hükümlere göre ilgili teşekkülden tahsil edilir.

(3) Yardımı süresi içinde iade etmeyen teşekküller, bu Yönerge kapsamındaki yardımlardan bir daha yararlandırılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme Yürürlükten Kaldırılan Yönerge

MADDE 14- (1) 17/11/2006 tarihli ve 86 Sayılı Başkanlık onayı ile yürürlüğe giren "Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Diyanet İşleri Başkanlığı Bütçesinden Yardım Yapılması Hakkında Yönerge" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Yönerge, 01/01/2011 tarihinden geçerli olmak üzere onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Yönerge hükümlerini Diyanet İşleri Başkanı yürütür.